

m ụ c l ụ c

- 6 Lời người chấp bút
- 9 Từ khát khao cống hiến đến hành trình vạn dặm
- 29 Gia đình và nhiệm vụ
- 39 Gian nan nhưng không nản
- 47 Những điều chưa biết về Nam Sudan
- 85 Gieo hạt hoà bình
- 103 Tự hào hát lên Việt Nam ơi!
- 141 Ngày trở về thương nhớ
- 147 Lời kết

- 150 Chia sẻ từ đồng nghiệp Bệnh viện dã chiến cấp 2 số 4

Lời người chấp bút

Từ năm 2014 đến nay, trên một số chương trình truyền hình, chúng ta vẫn được xem các phóng sự về những người lính mũ nổi xanh Việt Nam thực hiện nhiệm vụ gìn giữ hòa bình quốc tế ở đất nước Nam Sudan. Tuy nhiên, do thời lượng phát sóng chỉ hơn chục phút nên khó phản ánh hết được thực tế cuộc sống và quá trình làm việc của những người lính. Rất nhiều câu hỏi gợi lên sự tò mò trong tôi: Đất nước Nam Sudan ở đâu mà sao nghe lạ quá? Cuộc sống người dân nơi đó ra sao? Những người lính mũ nổi xanh đến Nam Sudan thực hiện nhiệm vụ gìn giữ hòa bình thế nào?

Với thế hệ của tôi và các bạn trẻ gen Z được sinh ra và lớn lên khi đất nước đã qua rồi những cuộc chiến tranh ác liệt, cuộc sống đang phát triển đi lên phồn thịnh, có một câu hỏi lớn vẫn được đặt ra: Hòa bình thật sự là gì? Liệu một người có thể hiểu và cảm nhận hết giá trị thiêng liêng cao quý của từ “hoà bình” khi họ chưa đi qua gian khổ của chiến tranh?

Trong một lần lướt mạng xã hội, tôi tình cờ xem được các clip ngắn do Nguyễn Sỹ Công - trung úy Lực lượng gìn giữ hòa bình Liên Hợp Quốc - đăng tải. Những đoạn clip được cập nhật thường xuyên, chia nhỏ thành nhiều câu chuyện về cuộc sống của người dân địa phương, về hành động đẹp của người lính mũ nổi xanh Việt Nam khi khám và chữa bệnh cho người dân, hướng dẫn họ trồng trọt để có thêm nguồn lương thực, dạy học cho các em nhỏ... Thông tin vô cùng hấp dẫn và còn nhiều điểm gợi sự tò mò. Tôi chủ động nhắn tin liên hệ, mong muốn Sỹ Công kể cho mình nghe nhiều hơn về những khó khăn, thử thách mà người lính mũ nổi xanh phải đối mặt

khi thực hiện nhiệm vụ nơi xa xôi, cách quê nhà Việt Nam hơn 8.500 ki lô mét. Nghe và ghi chép - trước là để thỏa chí tò mò, thích tìm hiểu khám phá ở vai trò một nhà báo, và sau là viết lại để chia sẻ cho độc giả trẻ khắp nơi, hi vọng sẽ phần nào trả lời được câu hỏi “hòa bình là gì?”, từ đó góp phần hun đúc tình yêu nước trong trái tim mỗi người trẻ chúng ta.

Những cuộc trao đổi ngắn qua nhiều ngày được tập hợp lại thành cuốn sách bạn đang cầm trên tay. Dĩ nhiên, nội dung cuốn sách này tuy có thể nhiều tư liệu hơn so với các bản tin phát trên truyền hình nhưng chắc chắn vẫn còn nhiều thiếu sót. Chúng tôi chỉ dám tự tin rằng mình là những người kể chuyện sát sao chân thực nhất ở góc nhìn của người trẻ. Sẽ rất tuyệt vời khi lực lượng mũ nổi xanh của Việt Nam có thêm nhiều tân binh được truyền cảm hứng qua cuốn sách này, sẵn sàng tình nguyện đăng kí lên đường đến Nam Sudan, góp sức lan tỏa hình ảnh đẹp của đất nước và con người Việt Nam đến bạn bè quốc tế.

Nam Kha

Từ

khát khao
công hiến

đến

hành trình
vạn dặm

Sinh ra và lớn lên ở vùng đất Nghệ An giàu truyền thống cách mạng, từ nhỏ tôi đã ước mơ sau này sẽ được tiếp bước thế hệ đi trước trở thành chú bộ đội oai nghiêm, anh dũng, kiên cường. Bệnh viện Quân y 103 - nơi tôi công tác đầu tiên, chính là nơi ước mơ của tôi dần trở thành hiện thực. Tôi quan niệm nếu trong thời chiến, người lính cần phải cầm súng chống giặc để bảo vệ quê hương, thì ở thời bình, khi lửa khói bom đạn không còn, bên cạnh việc rèn luyện quân sự thì việc chữa bệnh cứu người sẽ vô cùng hữu ích.

Trong quá trình học tập và công tác, tôi được biết bệnh viện Quân y 103 - bệnh viện tuyến trung ương ở miền Bắc - là nơi lựa chọn cán bộ khung cho bệnh viện dã chiến Việt Nam làm nhiệm vụ gìn giữ hoà bình tại Liên Hợp Quốc. Một niềm háo hức và phấn khích dâng trào. Đây không chỉ là cơ hội biến ước mơ thuở nhỏ thành hiện thực mà tôi còn có cơ hội được đứng vào hàng ngũ lính mũ nồi xanh. Thế là sau giờ học, tôi dành thời gian tìm hiểu thông tin, cách thức để được gia nhập vào lực lượng gìn giữ hoà bình, chủ động làm quen với các anh chị tiền nhiệm để tích lũy kinh nghiệm thực tế từ người đi trước, tích cực tham gia các cuộc tiễn quân đi Nam Sudan thực hiện nhiệm vụ...

Vào một ngày đầu tháng Chín năm 2020, dưới cái nắng vàng ươm của Hà Nội, trong cuộc họp giao ban, tôi được nhận quyết định cử đi công tác ở Nam Sudan. Lúc nghe bác trưởng khoa gọi tên, tôi cứ ngỡ như mình đang mơ. Vì cả bệnh viện chỉ có bảy suất dành cho y bác sĩ, một con số rất khiêm tốn so với số lượng cán bộ, nhân viên hiện tại, vậy mà mình lại được chọn thì quả là khó tin.

Trong lòng tôi khi đó xen lẫn thật nhiều cung bậc cảm xúc. Vừa có niềm vui vỡ òa, tự hào về điều mình đạt được, vừa có chút lo lắng không biết sẽ hoàn thành nhiệm vụ nơi xứ người thế nào. Bởi vì so với các anh chị khác, tôi thuộc lứa nhỏ nhất trong đơn vị, tuổi đời lẫn tuổi nghề đều còn non xanh lắm, lại còn là lần đầu tiên trong đời xuất ngoại, đi công tác quốc tế trong thời gian dài.

Bác trưởng khoa tiến đến vỗ vai, bảo tôi là một nhân tố trẻ, được đánh giá cao về chuyên môn và có đủ điều kiện để được tuyển cử nên cứ mạnh dạn, tự tin nhận nhiệm vụ, cái gì còn thiếu thì học hỏi bổ sung sau. “Còn trẻ, còn khỏe thì không có thử thách nào là quá khó. Chỉ cần có ý chí thì sẽ vượt qua hết!” Bác trưởng khoa động viên. Lời dặn dò của bác như làn gió thổi bùng lên ngọn lửa nhiệt huyết tuổi trẻ trong tim tôi, sẵn sàng lên đường thôi!

Tuy đã có quyết định trao tay nhưng để được chính thức ghi tên vào hàng ngũ quân nhân mũ nồi xanh Việt Nam thì còn cả một chặng đường rất dài phải chinh phục. Đầu tiên là khám sức khỏe trước - trong - sau khi hoàn thành khóa huấn luyện, sau đó là kiểm tra trình độ ngoại ngữ, cụ thể là tiếng Anh có đạt chuẩn IELTS hay không, rồi tập huấn y khoa, tập huấn hàng không, rồi cả kỹ năng sinh tồn với các chuyên gia nước ngoài. Thời gian tập luyện ít nhất cũng phải hơn một năm.

Để tôi liệt kê cụ thể hơn những tiêu chuẩn này. Nếu bạn có ý định trở thành lính mũ nồi xanh trong tương lai thì có thể chuẩn bị ngay từ bây giờ:

Nguyễn Sỹ Công (thứ tư từ trái qua, ngồi hàng giữa) cùng các đồng đội và chuyên gia huấn luyện.

Trước tiên là vấn đề sức khỏe. Bạn còn nhớ lần khám sức khỏe khi đăng ký tuyển quân tham gia nghĩa vụ quân sự năm mười tám tuổi chứ? Với tôi thì kí ức ghi khắc đậm sâu các tiêu chí đánh giá. Với người lính mũ nồi xanh khi công tác ở nước ngoài, sức khỏe là yếu tố quan trọng nhất. Nhiều anh chị sau khi tham gia khóa huấn luyện, đạt hết mọi tiêu chí về ngoại ngữ, kĩ năng, nghiệp vụ chuyên môn, nhưng vì sức khỏe không đạt nên đành phải ở lại Việt Nam, rất đáng tiếc.

Nếu tiêu chuẩn khám sức khỏe nghĩa vụ quân sự chỉ cần đạt 5/10 điểm thì với lính mũ nồi xanh, bạn phải phải đạt 9/10 điểm. Bạn sẽ được khám tổng quát cho tới chi tiết từng chức năng: Tim mạch, tiêu hóa, hô hấp, gan, thận, phổi, xét nghiệm máu, xét

NGHIỆM nước tiểu. Tiếp đến là khám chấn thương, thần kinh, răng, mắt, tai mũi họng, da liễu. Mỗi mục lại có các thang điểm, tiêu chí đánh giá riêng do Liên Hợp Quốc đưa ra, được giám sát giữa Đại sứ quán Úc kết hợp cùng bệnh viện Quân y 103 nhằm đảm bảo sức khỏe của người lính đạt chuẩn toàn diện.

Nghe thì có vẻ gắt gao nhưng đây là điều kiện cần để bạn có thể hoàn thành nhiệm vụ. Điều kiện thời tiết ở Nam Sudan khắc nghiệt hơn nhiều so với Việt Nam, nếu sức khỏe không tốt, bạn rất dễ bị bệnh khi mới đến. Bạn cần nhiều thời gian hơn để hồi phục và làm quen với môi trường mới, vô tình gây ảnh hưởng đến tiến độ công việc chung. Chưa kể tình hình nước bạn có nhiều biến động nên cơ sở vật chất, đặc biệt là y tế còn thiếu thốn, chưa được hiện đại, nếu thể chất không tốt, mắc bệnh nguy cấp sẽ rất khó chữa trị.

Đạt tiêu chuẩn ở lần khám đầu tiên, ngay lập tức tôi lên kế hoạch ăn uống khoa học, đảm bảo nạp đầy đủ dưỡng chất và vitamin, đồng thời để duy trì sức khỏe ở mức tốt nhất bằng cách chơi thể thao mỗi ngày. Nhờ vậy mà trong các kì huấn luyện về thể lực, tôi không bị đuối sức, ngược lại còn cảm thấy cơ thể trở nên săn chắc, dẻo dai hơn. Trong một năm đó, tôi không cần dùng đến viên thuốc nào và không bệnh gì nghiêm trọng. Có vài hôm trái gió trở trời thì chỉ hắt xì vài ba cái, ngủ một giấc đến sáng hôm sau liền khỏe lại ngay.

Tập huấn cấp cứu đường hàng không dưới sự hợp tác với Không quân Việt Nam.

Trước khi chính thức lên đường làm nhiệm vụ, tất cả các thành viên trong đội mũ nồi xanh sẽ được tiêm phòng vắc xin phòng bệnh viêm gan B, sốt vàng da, thương hàn... theo danh sách của Liên Hợp Quốc. Nhờ có thêm lá chắn bảo vệ sức khỏe nên mọi người đều an tâm, sẵn sàng thực thi nhiệm vụ ở xứ sở mới.

Y bác sĩ quân nhân cùng thiếu tá Stephan (người Pháp) trong buổi huấn luyện tiền triển khai.

Tiếp đến là năng lực ngoại ngữ. Với bộ đội thực hiện nghĩa vụ trong nước thì ngoại ngữ là yêu cầu thứ yếu nhưng với lính mũ nồi xanh, thực hiện nhiệm vụ gìn giữ hòa bình quốc tế Liên Hợp Quốc thì nó lại là một trong những điều kiện quan trọng cần phải có. Thiếu ngoại ngữ, bạn không thể hiểu nội dung nhiệm vụ khi tiếp nhận các văn bản chỉ đạo từ tuyến trên, không thể giao tiếp với các đội đến từ những quốc gia khác như Ấn Độ, Brazil, Phillipines... trong các cuộc họp giao ban, chương trình giao lưu, hợp tác hay giao tiếp với người dân địa phương. Giữa rất nhiều thứ tiếng trên thế giới, tiếng Anh phổ biến nhất nên được chọn làm ngôn ngữ chính để giao tiếp.

Trung úy Nguyễn Sỹ Công (bìa trái) và đồng đội đang trao đổi nội dung bài học tiếng Anh với cô giáo Cynthia.

Một buổi tập huấn và trao đổi chuyên môn với giảng viên người Úc.